

2025-02-12

Justitiedepartementet
Ju2024/02233

Yttrande över promemorian Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24)

Fremia tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian "Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (Ds 2024:24)".

Fremia är en arbetsgivarorganisation med 5 000 medlemmar inom Kooperation, civilsamhälle och idéburen sektor. Många av våra medlemmar är idéburna och kooperativa organisationer i välfärden, med verksamhet inom till exempel äldreomsorg, LSS, personlig assistans, förskola och skola.

Fremia lämnar nedan synpunkter på de förslag som rör våra medlemmars roll som arbetsgivare i välfärdsverksamheter.

Registerkontroll vid arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning

Utredningen föreslår att den som bedriver insatser i hemmet åt äldre personer eller personer med funktionsnedsättning, enligt SoL och/eller LSS, ska få begära att ett utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret visas upp av den som erbjuder anställning, praktik eller uppdrag. Det samma föreslås för den som anställer en personlig assistent. Insatsen korttidsvistelse enligt LSS bör, enligt utredningen, omfattas av lagen. Utdraget bör inte vara äldre än sex månader.

Fremia tillstyrker utredningens förslag om registerkontroll. Vi delar utredningens bedömning att äldre personer och personer med funktionsnedsättning är särskilt utsatta genom sin beroendeställning till vård- och omsorgspersonal, när insatser sker i den enskildes hem. Det är därför motiverat att ge möjlighet till registerkontroll av den som söker arbete med dessa målgrupper i hemmet.

När det gäller vilka uppgifter som ska omfattas av kontrollen mot belastningsregistret anser Fremia att information om upprepade stöld och tillgreppsbrott som bedömts som ringa, eller endast resulterat i bötesstraff, bör ingå i registerkontrollen. Det är uppgifter

som kan vara betydelsefulla för en arbetsgivare att få del av inför anställning i till exempel hemtjänsten.

Fremia anser att förutsättningen att åtal väckts för att uppgifter från misstankeregistret ska kunna ingå i registerkontroll vid arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning är ett väl avvägt förslag från utredaren.

Utökade uppgifter vid registerkontroll inför arbete med barn och personal som utför insatser för barn med funktionsnedsättningar

Utredningen föreslår att registerkontrollen för personer som ska arbeta med barn ska utvidgas till att innehålla uppgifter om fler brott, såsom grovt barnfridsbrott, sabotage mot blåljusverksamhet, involverande av underårig i brottslighet, brott mot narkotikalagstiftningen, vissa brott mot vapenlagen och terroristbrottslagen. Utredningen föreslår vidare att utdraget inte ska vara äldre än sex månader.

Fremia tillstyrker förslagen. Det kan vara en av många insatser för att skydda barn och ungdomar och förebygga att de dras in i kriminalitet.

Överväganden angående registerkontroller under pågående anställning

Samma skäl att skydda berörda grupper genom registerkontroll vid en anställnings tillkomst, gör sig med samma styrka gällande även under en pågående anställning. Detta även om en arbetsgivare under en pågående anställning är förhindrad av lagen (1982:80) om anställningsskydd att avsluta en anställning på alltför lättviktiga grunder.

Den personliga integriteten måste beaktas. Men mot bakgrund av att barn och ungdomar, äldre personer och personer med funktionsnedsättning är särskilt skyddslösa i förhållande till vård- och omsorgspersonal bör dock intresset att skydda dem väga tyngre än de anställdas personliga integritet.

Fremia anser därför att det vore önskvärt om utredningen hade lagt ett förslag om registerkontroll under pågående anställning

Med vänlig hälsning

Karin Liljeblad
Välfärdspolitisk expert
Fremia